

ВІСНИК

червень, 2014

ПРОЕКТ "ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ТУБЕРКУЛЬОЗОМ В УКРАЇНІ"

Стандарти медичної допомоги при кашлі

Останнім часом проект USAID ПКТУ багато уваги приділяв виявленню та лікуванню туберкульозу в закладах первинної медичної допомоги. Нещодавно досягнутий черговий результат цієї роботи: 25 червня на сайті Міністерства охорони здоров'я www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140625_0.html та на сайті ДУ "Український центр контролю за соціально небезпечними захворюваннями" ucdc.gov.ua/uk/home/90-novyny/1090-sindrom-kashlyud оприлюднений для громадського обговорення проект Наказу «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при кашлі».

Документи, що виставлені на громадське обговорення, допоможуть уніфікувати медичну допомогу пацієнтам із кашлем, скоротять час на пошук можливих причин кашлю, зекономлять кошти на лікування засобами без доведеної ефективності.

Співробітники Проекту USAID ПКТУ брали активну участь у розробці зазначених документів. Зокрема, Проект забезпечив переклад доказової бази, а також запропонував застосувати у документі підхід ВООЗ, відомий як PAL (Practical Approach to Lung Health, Практичний підхід до здоров'я легень).

Підхід PAL передбачає приділення особливої уваги першочерговому виявленню тих захворювань органів дихання, які здійснюють найбільший внесок

до захворюваності і смертності, зокрема хронічних обструктивних захворювань легень (ХОЗЛ), пневмонії та туберкульозу. Нагадаємо, ознайомитись із неофіційним перекладом документів з практичного підходу до здоров'я легень можна на сайті Проекту USAID: www.stbcu.com.ua/2014/pal/. Використання підходу PAL для стандартизації медичної допомоги при кашлі надзвичайно важливе, адже кашель є майже постійним симптомом зазначених вище захворювань, а при туберкульозі - ще й своєрідним «клінічним індикатором» потенційної епідеміологічної небезпеки хворого.

Тож за пропозиції Проекту в Наказі прописаний алгоритм дій лікаря первинної медико-санітарної допомоги при роботі з хворим, який звернувся із продуктивним кашлем тривалістю понад два тижні, з метою якомога раніше виключити перш за все туберкульозну етіологію кашлю.

Нагадаємо, що раніше за підтримки Проекту були створені «Методичні рекомендації з розробки локальних протоколів». Рекомендації затверджені у грудні 2013р. Центральним методичним кабінетом з вищої освіти МОЗ України та містять зразки локальних протоколів за спеціальністю «Туберкульоз» для закладів первинного рівня надання медичної допомоги: www.stbcu.com.ua/2014/guidelines-local-protocols/.

ПРЯМА МОВА

«Найбільш яскравим враженням після відвідання Одеського диспансеру для мене став професіоналізм місцевих лікарів, медсестер і лабораторних фахівців. Тут високий рівень знань, вони лікують пацієнтів за найсучаснішими методиками, і це дійсно приголомшує.»

*Раджив Шах,
керівник Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), під час візиту до Одеського обласного протитуберкульозного диспансеру*

ПРОЕКТ У ЦИФРАХ

152

пацієнти, які перебувають у складних життєвих обставинах і мають високий ризик відриву від лікування, у травні-червні 2014 р. отримали послуги на основі DOT завдяки співпраці Проекту USAID із Товариством Червоного Хреста України

113

лікарів загальної практики пройшли навчання на тренінгах Проекту в квітні-червні 2014 р.

ДІЗНАЙТЕСЯ БІЛЬШЕ НА САЙТІ ПРОЕКТУ

- Публікація "Щоденник пацієнта"
www.stbcu.com.ua/2014/patient-diary/
- Презентація "Керівництво ВООЗ із впровадження Хперт МТБ/РІФ"
www.stbcu.com.ua/2014/xpert-presentation/
- Відео: "Долоневий тест на прилягання респіратора"
www.stbcu.com.ua/2014/test-doloni/
- Оголошення про програму грантів з АКМ
www.stbcu.com.ua/2014/acsm-grants/
- Відео: "Робоча зустріч з ведення пацієнтів з ТБ-ВІЛ у Одеській області"
www.stbcu.com.ua/2014/hiv-odesa/

Проект USAID ПКТУ відкриває програму грантів з АКСМ

Проект USAID ПКТУ запрошує зацікавлені організації подавати свої пропозиції для отримання грантів, що будуть спрямовані на зменшення рівня стигми, пов'язаної з діагностикою та лікуванням туберкульозу.

Метою грантової програми є посилення контролю за туберкульозом в Україні шляхом проведення заходів з . Проект підтримує проведення заходів АКСМ, які сприятимуть поширенню практик, орієнтованих на пацієнта, та зменшенню стигматизації, з приділенням основної уваги принципам стратегії ВООЗ «Зупинимо туберкульоз». Заходи можуть спрямовуватися на проблему чутливого, мультирезистентного туберкульозу, ко-інфекції ТБ/ВІЛ або інфекційного контролю за туберкульозом.

Діяльність повинна впроваджуватись у межах одного або декількох із регіонів, що підтримуються USAID, а саме: в Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській, Одеській, Луганській області та у м. Київ.

Гранти можуть охоплювати такі теми, але не обмежуватись ними:

- Адвокація послуг з лікування під безпосереднім

наглядом (DOT)

- Мотивування груп ризику до звернення за діагностикою та лікуванням туберкульозу
- Залучення громади до підтримки пацієнтів
- Адвокація, спрямована на адекватне фінансування важливих питань контролю за туберкульозом
- Адвокація наближення послуг до пацієнта, напр., у закладах первинної ланки медичної допомоги
- Покращення догляду та підтримки в рамках моделі амбулаторного лікування; покращення прийняття на рівні громади
- Просвітницька робота серед груп ризику
- Адвокація програм корпоративної соціальної відповідальності, що сприяють покращенню контролю за туберкульозом

З докладнішою інформацією про програму, вимоги до реципієнтів, порядок складання і подання заявок можна ознайомитись на сайті Проекту: www.stbcu.com.ua/2014/acsm-grants/.

Нарада з актуальних питань лабораторної діагностики туберкульозу

19-20 червня 2014 року Проект USAID ПКТУ взяв участь у щорічній нараді з нагальних питань бактеріологічної діагностики туберкульозу. Учасниками зустрічі стали завідувачі лабораторій з мікробіологічної діагностики ТБ III рівня протитуберкульозних закладів цивільного сектору та десяти лабораторій пенітенціарного сектору, а також фахівці Національного інституту фтизіатрії та пульмонології ім. Ф.Г. Яновського, Українського центру контролю за соціально небезпечними хворобами, Держслужби соцзахворювань, проекту PATH та БФ «Розвиток України».

Серед основних досягнень за останній рік відзначено:

- Затвердження спільного наказу МОЗ та НАМН від 22 листопада 2013 року № 995/102 "Про забезпечення функціонування Центральної Референс-лабораторії МОЗ та лабораторної мережі з мікробіологічної діагностики туберкульозу".
- Впровадження молекулярно-генетичних методів діагностики ТБ GeneXpert у всіх регіонах України, що дає змогу забезпечити діагностику стійких форм ТБ протягом 2-х годин. Окрім того, в 2 регіонах та ЦРЛ встановлено прилади для проведення молекулярно-генетичних лінійних проб (Hain-test), що дозволяє проводити не лише швидку діагностику, а й верифікацію збудника ТБ та визначення стійкості до основних протитуберкульозних препаратів.
- Продовження оптимізації лабораторної мережі з бактеріологічної діагностики ТБ, що відповідає загальній концепції реформування системи охорони здоров'я, з метою наблизити діагностику до хворого та зберегти при цьому якість діагностичних досліджень.

На семінарі обговорено актуальні питання діагностики і моніторингу лікування туберкульозу в Україні, поточний стан проведення епідеміологічного дослідження щодо хіміорезистентного туберкульозу, результати моніторингу впровадження діагностики туберкульозу молекулярно-генетичними методами у 2013 році, та організація та стан впровадження

системи контролю якості лабораторних досліджень на туберкульоз в лабораторній мережі, що у восьми регіонах України успішно здійснюється за підтримки Проекту USAID «Посилення контролю за туберкульозом в Україні».

Визначено основні пріоритети лабораторій протитуберкульозної служби на найближчий період:

- перегляд штатного розпису у зв'язку з надмірним навантаженням на фахівців лабораторної мережі, пов'язаним з оснащенням лабораторій сучасним діагностичним обладнанням (BACTEC, GeneXpert, Hain);
- затвердження нормативно-правової бази з бактеріологічної діагностики ТБ (наказу про організацію зовнішнього контролю якості лабораторних досліджень);
- реорганізація протитуберкульозної служби зі збереженням лабораторної мережі, особливо лабораторій з бактеріологічної діагностики ТБ 3 рівня;
- проведення епідеміологічного дослідження зі стійкості до протитуберкульозних препаратів та контролю якості лабораторних досліджень на всіх рівнях діагностики із затвердженням відповідного наказу МОЗ;
- забезпечення функціонування лабораторного обладнання (BACTEC, GeneXpert та Hain) шляхом проведення регулярного сервісного обслуговування обладнання та закупівлі витратних матеріалів за рахунок коштів ГФ;
- впровадження системи інфекційного контролю лабораторних досліджень шляхом закупівлі засобів захисту персоналу (респіраторів, бактерицидних опромінювачів) та розробки відповідних стандартів біобезпеки для лабораторій з діагностики ТБ.

Докладніше ознайомитись із результатами зустрічі та зробленими презентаціями можна на сайті Українського центру контролю соціально небезпечних захворювань: www.ucdc.gov.ua/uk/home/90-novyny/1084-19-20-cheruvnya

Проект USAID "Посилення контролю за туберкульозом в Україні"
вул. Ігорівська, 14-А, Київ, 04655 Україна
Тел.: +380 44 425 47 47
Факс: +380 44 425 73 33
www.stbcu.com.ua

З питань отримання Вісника прохання звертатись до Вікторії Гультай, спеціаліста Проекту зі зв'язків з громадськістю та пресою, e-mail: vgultai@stbcu.com.ua

Публікацію здійснено за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту "Посилення контролю за туберкульозом в Україні". Погляди авторів, висловлені в цій публікації, не обов'язково відображають точку зору Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду Сполучених Штатів Америки.

Використання будь-яких матеріалів можливе без попереднього узгодження з проектом USAID за умови посилання на джерело інформації.